

PODKARPACKI ZESPÓŁ POREJESTROWEGO
DOŚWIADCZALNICTWA ODMIANOWEGO

Wyniki Porejestrowych Doświadczeń Odmianowych
na Podkarpaciu

BOBIK

Lata zbioru: 2019-2021

Przeclaw, grudzień 2021r.

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

przewodniczący: mgr inż. Maria Kozioł - Dyrektor SDOO Przecław,
z-ca: prof. dr hab. Dorota Bobrecka-Jamro,
z-ca: dr Michał Noworól,
sekretarz: mgr Mirosław Helowicz

Stacja Koordynująca PDO w Województwie Podkarpackim:
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu,
39-320 Przecław, ul. Podzamcze 2,

e-mail sdoo@przeclaw.coboru.gov.pl
<https://przeclaw.coboru.gov.pl>
tel. / fax 17 58 131 77

Opracowała: **mgr inż. Marta Michałowska** /SDOO Przecław/

Rozpowszechnianie danych zawartych w publikacji wyłącznie z
podaniem COBORU jako źródła informacji

Bobik

Uwagi ogólne.

Pomimo dobrego plonowania, dość wysokiej zawartości białka i jako dobry przedplon bobik w naszym kraju ma małe znaczenie gospodarcze, ze względu na wysokie wymagania siedliskowe, duże potrzeby wodne i brak zainteresowania ze strony przetwórców pasz.

W ostatnim roku nie zarejestrowano żadnej nowej odmiany, a obecnie w Krajowym rejestrze wpisanych jest 12 odmian - 6 niskotaninowych niesamokończących, 5 - wyskotaninowych niesamokończących i jedna samokończąca wyskotaninowa - Granit.

W ramach programów PDO i „Inicjatywy białkowej COBORU” badania z bobikiem przeprowadzono w SDOO Przecław, w ZDOO Skołoszów i w PODR Boguchwała.

W doświadczeniach brało udział 10 odmian z hodowli polskich i zagranicznych w tym jedna odmiana z katalogu CCA Trumpet.

Doświadczenia wykonano w oparciu o metodykę opracowaną przez COBORU na jednym poziomie agrotechnicznym w 3 powtórzeniach.

Wyniki doświadczenia

Warunki klimatyczne w sezonie 2021 były dość zróżnicowane i mało korzystne w obu miejscowościach w których zlokalizowane były doświadczenia, co miało duży wpływ na wyniki.

Wysokie plony nasion pomimo niedoboru opadów w czerwcu zanotowano w Przecławiu – 58,0 dt z ha. Tu szczególnie pod względem plonowania wyróżniły się odmiany Trumpet i Capri. W PODR Boguchwała średnia plonowania wynosiła 26 dt z ha. W tym doświadczeniu najwyższe plonowały odmiany Domino i Capri, a w Skołoszowie przy **plonie** 20 dt z ha dobrze oceniane pod względem plonowania były odmiany Trumpet, Granit i Fanfare.

Średnia uzyskanych plonów nasion w doświadczeniach w roku 2021 wyniosła 34,7 dt z ha i była nieco niższa niż w 2020 roku.

W trzyleciu 2019 – 2021r. średnia plonowania bobiku była podobna i wynosiła 35,3 dt z ha. Odmianami, które wyróżniły się po dwóch i trzech latach badań były Capri, Apollo i Fanfare, które plonowały na poziomie od 112 do 107 procent wzorca. Dobre wyniki uzyskała odmiana Trumpet po pierwszym roku badań, która plonowała na poziomie 110% wzorca.

Nie bez wpływu na plonowanie pozostaje kwestia porażenia przez choroby. We wszystkich doświadczeniach wystąpiła czekoladowa plamistość, która w trzyleciu w najmniejszym stopniu zainfekowała odmiany Domino, Amigo i Albus.

Na rdzę bobiku największą odporność wykazały odmiany Domino i Fernando. Większą odpornością na askochytozę, która wystąpiła w sześciu doświadczeniach cechowały się odmiany Domino, Fernando oraz Amigo.

Najmniejsze uszkodzenia nasion strąkowcem, pomimo wielokrotnego stosowania insektycydu wystąpiło u odmian Apollo, Fanfare i Fernando.

Dobrą równomiernością dojrzewania charakteryzowały się odmiany Capri, Fanfare i Granit. W ostatnim roku wyleganie roślin przed zbiorem było dość duże w Boguchwale, średnie w Przecławiu. Najbardziej odpornymi na wyleganie odmianami po trzech latach badań były: Bobas i Domino.

Największą masę 1000 ziaren uzyskały odmiany Apollo, Capri i Fanfare.

Warunki agrotechniczne prowadzonych doświadczeń oraz wyniki ważniejszych cech gospodarczych przedstawiono w tabelach 1 – 10.

Tabela 1. **Bobik**. Odmiany badane w roku 2021

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru odmian	Rok wpisania do LOZ	Kraj pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce.
niesamokonzujące , niskotanninowe					
1	Albus	2002	2019		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Amigo	2016	2021		
3	Fernando	2016	2020		
4	Domino	2020			
niesamokonzujące , wysokotanninowe					
5	Bobas	2002			DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
6	Fanfare	2017		DE	Saaten-Union Polska sp. z o.o., ul. Straszewska 70, 62-100 Wągrowiec
7	Apollo	2018	2020	DE	
8	Capri	2018		DE	
9	Trumpet	CCA			
samokonzujące , wysokotanninowe					
10	Granit	2006			Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR, ul. Główna 20 , 99-307 Strzelce

LOZ – Lista odmian zalecanych na rok 2021

Tabela 2. **Bobik**. Warunki polowe doświadczeń w miejscowościach. Rok zbioru: 2021.

Rodzaj doświadczenia	SDOO Przecław	PODR Boguchwała	ZDOO Skołoszów
Powiat	Mielec	Rzeszów	Jarosław
Kompleks rolniczej przydatności gleby	1	2	1
Klasa bonitacyjna gleby	III	II	II
pH gleby w <i>KCl</i>	6,9	5,3	6,5
Przedplon	Burak cukrowy	Rzepak ozimy	Pszenica jara
Data siewu <i>(dzień, m-c, rok)</i>	26.03.2021	13.04.2021	06.05.2021
Obsada nasion <i>(szt/m²)</i>	50/70*	50/70*	50/70*
Data zbioru – omlotu <i>(dzień, m-c, rok)</i>	10.08.2021	bd	20.08.2021
Nawożenie mineralne			
N <i>(kg/ha)</i>	18	18	25,5
P ₂ O ₅ <i>(kg/ha)</i>	60	60	40
K ₂ O <i>(kg/ha)</i>	90	90	60
Nawożenie dolistne preparatami wieloskładnikowe.	Nie stosowano	Nie stosowano	Nie stosowano
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna <i>(nazwa)</i>	Maxim 25 FS	Maxim 25 FS	Maxim 25 FS
Herbicyd <i>(nazwa, dawka/ha)</i>	Boxer 800 EC – 4 l/ha	Stallion 363 CS-3 l/ha Leopard Extra 05 EC-3 l/ha	Boxer 800 EC – 3,5 l/ha Agil 100 EC-0,4 l/ha
Inne zabiegi – inokulant <i>(nazwa)</i>	Nitragina	Nitragina	
Insektycyd <i>(nazwa, dawka/ha)</i>	Cyperkil Max 500 EC-0,05 l/ha Cyperkil Max 500 EC-0,05 l/ha 2 x Mospilan 20 SP - 0,2 kg/ha	Mospilna 20 SP - 0,2 kg/ha Buldock 025 EC-0,3 l/ha	Mospilan 20 SP - 0,3 kg/ha Buldock 025 EC-0,3 l/ha Mospilan 20 SP - 0,2 kg/ha Cyperkil Max 500 EC-0,05 l/ha

Tabela 3.

Bobik. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2021.

Lp	Cecha	Przeclaw	Boguchwała	Skoloszów
1	Wysokość roślin (cm)	99	106	102
2	Wyleganie roślin w fazie końca kwitnienia najpóźniejszej odmiany (skala 9°)	9,0	9,0	9,0
3	Wyleganie roślin przed zbiorem (skala 9°)	7,4	5,4	9,0
4	Porażenie przez choroby: Wędnięcie i sucha zgnilizna bobiku (skala 9°)	9,0	9,0	9,0
5	Porażenie przez choroby: Rdza (skala 9°)	6,9	7,4	7,6
6	Porażenie przez choroby: Ascochytoza (skala 9°)	6,9	7,8	6,8
7	Porażenie przez choroby: Czekoladowa plamistość (skala 9°)	6,5	7,5	7,3
8	Porażenie przez choroby: Łamliwość łodyg (skala 9°)	7,0	9,0	9,0
9	Porażenie przez szkodniki: Strąkowce (%)	25,7	63,2	6,8
10	Długość okresu od siewu do dojrzałości technicznej (l. dni)	131	-	90
11	Liczba dni od początku do końca kwitnienia łanu (l. dni)	23	14	18
12	Pęknięcie strąków (skala 9°)	7,9	9,0	9,0
13	Osypywanie ziarna (skala 9°)	9,0	9,0	9,0
14	Równomierność dojrzewania (skala 9°)	7,5	7,8	8,3
15	Dojrzałość pełna (l.dni od 01.01a)	215	223	216
16	Koszenie + Omłot (data)	10.08.2021	-	20.08.2021
17	Masa 1000 nasion (g)	575,9	390,6	306,6
18	Wilgotność ziarna podczas zbioru (%)	18,0	16,2	17,2
19	Plon ziarna (dt z ha)	58,0	26,0	20,0

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian.

Skala 9°: 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Bobik. Plon nasion odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2021.

Lp.	Odmiana	Plon nasion - % wzorca		
		Przeclaw	Boguchwała	Skoloszów
	Wzorzec, dt z ha	58,0	26,0	20,0
1	Albus	99	93	81
2	Bobas	92	91	95
3	Granit	89	106	112
4	Amigo	90	92	105
5	Fernando	90	96	95
6	Fanfare	106	99	111
7	Apollo	105	109	108
8	Capri	113	111	101
9	Domino	94	124	72
10	Trumpet	121	77	120

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 5.

Bobik. Plon nasion odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2021, 2020, 2019

Lp.	Odmiana	Plon nasion - % wzorca				
		2021	2020	2019	2020-2021	2019-2021
<u>Wzorzec, dt z ha</u>		<u>34,7</u>	<u>36,9</u>	<u>34,4</u>	<u>35,8</u>	<u>35,3</u>
1	Albus	94	98	94	96	95
2	Bobas	92	97	94	95	95
3	Granit	98	92	94	95	95
4	Amigo	93	99	91	97	95
5	Fernando	93	102	90	97	95
6	Fanfare	105	109	109	107	108
7	Apollo	107	111	119	109	112
8	Capri	110	111	115	111	112
9	Domino	97	89		93	
10	Trumpet	110				
Liczba doświadczeń		3	3	3	6	9

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 6.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wysokość roślin cm		Wyleganie w fazie końca kwitnienia najpóźniejszej odmiany (skala 9°)		Wyleganie przed zbiorem (skala 9°)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
<u>Wzorzec</u>			<u>103</u>	<u>114</u>	<u>9,0</u>	<u>8,3</u>	<u>6,4</u>	<u>6,5</u>
1	Albus	3	-3	-4	0,0	0,1	0,4	0,3
2	Bobas	3	9	8	0,0	-0,6	-1,2	1,9
3	Granit	3	-2	-5	0,0	-0,4	-0,7	-0,5
4	Amigo	3	-5	0	0,0	-0,1	0,4	0,2
5	Fernando	3	-2	-2	0,0	-0,0	0,1	0,4
6	Fanfare	3	2	1	0,0	0,2	0,3	0,4
7	Apollo	3	0	-1	0,0	-0,6	0,8	0,3
8	Capri	3	2	1	0,0	0,2	-0,1	-0,3
9	Domino	2	1	1	0,0	0,8	0,0	0,8
10	Trumpet	1	-1		0,0		0,1	
Liczba doświadczeń			3	9	0	2	2	7

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 7.

Bobik. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Wędnięcie i sucha zgnilizna bobiku (skala 9°)		Rdza bobiku (skala 9°)		Czekoladowa plamistość (skala 9°)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
	Worzec		<u>9,0</u>	<u>7,8</u>	<u>7,3</u>	<u>7,5</u>	<u>7,1</u>	<u>7,2</u>
1	Albus	3	0,0	0,6	0,3	0,1	0,5	0,4
2	Bobas	3	0,0	-0,2	-0,6	-0,6	-0,3	-0,2
3	Granit	3	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,4	-0,7
4	Amigo	3	0,0	0,2	-0,1	-0,1	0,6	0,5
5	Fernando	3	0,0	0,2	0,3	0,3	0,5	0,1
6	Fanfare	3	0,0	-0,4	-0,1	0,2	-0,3	0,1
7	Apollo	3	0,0	-0,2	-0,1	-0,4	-0,7	-0,3
8	Capri	3	0,0	-0,4	0,3	0,1	0,1	-0,1
9	Domino	2	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,6
10	Trumpet	1	0,0		-0,3		-0,2	
Liczba doświadczeń			0	2	3	7	3	7

Worzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 8.

Bobik. Porażenie przez choroby i opanowanie przez szkodniki (odchylenia od wzorca).
Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Askochytoza (skala 9°)		Łamliwość łodyg (skala 9°)		Strąkowiec (%)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
	Worzec		<u>7,1</u>	<u>7,7</u>	<u>7,0</u>	<u>7,5</u>	<u>31,9</u>	<u>23,7</u>
1	Albus	3	0,0	-0,1	1,0	1,0	-8,9	-4,7
2	Bobas	3	-0,1	-0,1	-2,0	-1,6	0,1	-0,2
3	Granit	3	-0,4	-0,3	-0,3	0,1	0,1	-1,0
4	Amigo	3	0,8	0,2	0,7	-0,3	-15,6	-5,4
5	Fernando	3	0,4	0,2	0,3	0,5	3,8	1,6
6	Fanfare	3	-0,6	0,0	0,0	0,3	7,8	4,5
7	Apollo	3	-0,3	-0,0	0,0	0,0	11,4	5,9
8	Capri	3	-0,4	-0,1	-0,7	-1,1	-4,2	0,0
9	Domino	2	0,4	0,3	0,3	0,6	0,4	-1,9
10	Trumpet	1	0,2		0,3		5,1	
Liczba doświadczeń			3	6	1	5	3	9

Worzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 9.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Dojrzałość pełna (l. dni od 01.01)		Ocena równomierności dojrzewania (skala 9°)		Pękanie strąków (skala 9°)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
Wzorzec			<u>218</u>	<u>216</u>	<u>7,9</u>	<u>7,5</u>	<u>7,9</u>	<u>8,6</u>
1	Albus	3	0	0	-0,1	-0,1	0,1	0,0
2	Bobas	3	-1	0	-0,3	-0,1	-0,9	-0,3
3	Granit	3	0	-1	0,2	0,4	-0,9	-0,3
4	Amigo	3	1	1	0,1	-0,1	-0,9	-0,3
5	Fernando	3	1	1	-0,8	-0,5	0,4	0,1
6	Fanfare	3	-1	-1	0,3	0,4	-0,2	-0,1
7	Apollo	3	-1	-1	0,3	0,1	0,1	0,0
8	Capri	3	0	-1	0,2	0,4	0,4	0,1
9	Domino	2	2	2	-0,5	-0,8	1,1	0,6
10	Trumpet	1	1		0,4		0,8	
Liczba doświadczeń			3	9	3	7	1	1

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 10.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Osypywanie ziarna (skala 9°)		Wilgotność ziarna (%)		Masa 1000 nasion (g)	
			2021	2019-2021	2021	2019-2021	2021	2019-2021
Wzorzec			<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>17,2</u>	<u>17,0</u>	<u>424,4</u>	<u>465,2</u>
1	Albus	3	0,0	0,0	-0,1	0,1	-4,3	5,6
2	Bobas	3	0,0	0,0	0,0	0,0	-8,7	5,3
3	Granit	3	0,0	0,0	0,2	0,2	8,8	-0,4
4	Amigo	3	0,0	0,0	0,0	-0,3	5,4	-3,7
5	Fernando	3	0,0	0,0	-0,3	0,2	-23,2	-20,9
6	Fanfare	3	0,0	0,0	0,0	-0,1	37,3	10,3
7	Apollo	3	0,0	0,0	-0,4	-0,5	9,4	19,3
8	Capri	3	0,0	0,0	0,1	-0,2	22,0	18,0
9	Domino	2	0,0	0,0	0,0	0,3	-16,9	-6,1
10	Trumpet	1	0,0		0,4		-29,9	
Liczba doświadczeń			0	1	3	9	3	9

Wzorzec – średnia odmian badanych w doświadczeniach

Tabela 11.

Bobik. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2021, 2019-2021.

Lp.	Odmiana	Typ odmiany	Zawartość w nasionach *	
			Białka % s.m.	Tanin mg/g s.m.
	<u>Wzorzec</u>		<u>29,9</u>	<u>NN -0,071</u> <u>NW -0,709</u>
1	Albus	NN	30,2	0,071
2	Bobas	NW	30,1	0,664
3	Granit	SW	28,9	0,731
4	Amigo	NN	29,7	0,069
5	Fernando	NN	30,6	0,073
6	Fanfare	NW	29,0	0,740
7	Apollo	NW	28,9	0,740
8	Capri	NW	29,5	0,696
9	Domino	NN	30,4	0,072
10	Trumpet	NW	bd	bd

Wzorzec – średnia z odmian badanych w doświadczeniach

NN – niesamokończące, niskotaninowe

NW - niesamokończące, wysokotaninowe

SW - samokończące, wysokotaninowe

Dane z tabeli pochodzą z COBORU - Lista Opisowa Odmian Roślin Rolniczych 2021.